

# זֶה נָתָן וְכֹא יַעֲבֹר

**שָׁפֵךְ רְהַקְמָהּ לְלֹם ג' ח אַדְרֵךְ:**

**שְׁפָרָר לְקָצְפֵי פָּזָעָנְרֵי' ז הַשְׁמָמָא:**

**וְזֶה,** וַיֹּאמֶר הָיְהּ אֶל מֹשֶׁה בָּא אֶל פְּרֻעָה כִּי אַנְיָה כְּבָדָתִי וְכֹוִי. פְּרֻעָה הוּא בְּחִינּוֹת חַלְל הַפָּנוּי. כִּי פְּרֻעָה לְשׁוֹן בְּטוּל, מַלְשֹׁון (שְׁמוֹת ה): "תִּפְרִיעוּ אֶת הָעָם", וְגַם פְּרֻעָה לְשׁוֹן הַתְּגִלוֹת. הִינוּ בְּחִינּוֹת חַלְל הַפָּנוּי, שַׁהֲוָא בְּטַל וְפָנוּי מַפְלָל, וּבְתוּכוֹ הַתְּגִלוֹת בְּלַהֲבִידָה בְּגַ"ל. וּשְׁם בְּחַלְל הַפָּנוּי יִשְׁכַּב בְּדֹות לִב, כִּי אִי אָפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּחִינּוֹת הַחַלְל הַפָּנוּי בְּגַ"ל. וּבְלַהֲכָמּוֹת הַבָּאִים מִשְׁם, יִשְׁכַּב בְּחִינּוֹת לִב, שְׁגַשְׁגָּאָרִים בְּקָשְׁיוֹא עַל הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ, וְאִי אָפְשָׁר לְמִצְאָה שֵׁם הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ, מִחְמָת שְׁפָגָה אֶלְהֹתָו מִשְׁם בְּבִיכּוֹל, בְּדַי שְׂתַוְבֵל הַבָּרִיאָה לְהַתְּהֻווֹת בְּגַ"ל. וּעַל פָּז: "וַיֹּאמֶר הָיְהּ אֶל מֹשֶׁה בָּא" וְכֹוִי. שְׁמֹשֶׁה דִּיקָא, יָבוֹא אֶל פְּרֻעָה, בְּחִינּוֹת הַחַלְל הַפָּנוּי, כִּי אָסּוּר לְכַנֵּס לְשֵׁם כִּי אִם בְּחִינּוֹת מֹשֶׁה בְּגַ"ל, כִּי אִי אָפְשָׁר לְמִצְאָה שֵׁם אֶת הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ בְּגַ"ל.

**וְזֶה,** כִּי אַנְיָה כְּבָדָתִי אֶת לְבָו וְאֶת לִב עַבְדִּיו. עַבְדִּים, הֵם בְּחִינּוֹת הַהֲקִדְמוֹת שֶׁל בְּלַהֲכָמּוֹת. כִּי בְּלַהֲכָמָה יִשְׁלַח לְהַקִּדְמוֹת, וְהֵם גִּרְאָים עַבְדִּים וּמִשְׁמְשִׁים לְהַחֲכָמָה. הִינוּ שְׁכַל הַהֲכָמּוֹת וְהַהֲקִדְמוֹת הַבָּאִים מִשְׁם מִחְלָל הַפָּנוּי, יִשְׁכַּב בְּחִינּוֹת לִב, שְׁגַשְׁגָּאָרִים בְּקָשְׁיוֹא בְּגַ"ל. וְזֶה לְמַעַן שְׁתֵּי אֲתָתִי אֶלְהָה בְּקָרְבָּו, הִינוּ שְׁמָה שְׁחַב בְּדֹתִי אֶת לְבָו וְכֹוִי, שְׁאִי אָפְשָׁר לְמִצְאָה שֵׁם אֶת הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ, זֶה הִיה "לְמַעַן שִׁיתִי" וְכֹוִי, בְּדַי שְׁאָשִׁית בְּקָרְבָּו הָאוֹתִיות שֶׁל הַבָּרִיאָה, הִינוּ בְּדַי שְׂתַוְבֵל הַבָּרִיאָה לְהַתְּהֻווֹת שֵׁם בְּתוֹךְ הַחַלְל הַפָּנוּי, שְׁצָמָצָם וּפְגָה אֶלְהֹתָו מִשְׁם בְּבִיכּוֹל. כִּי אִם לֹא הִיה מִצְמָצָם אֶלְהֹתָו מִשְׁם, לֹא הִיה מִקּוֹם

**צַדְקָה נִתְןֵן וְלֹא יַעֲבֹר**

כִּנְקָדֶל כִּי אֶלָּא פְּזֹהַרְתִּי תְּצַדְקָה שְׂדֵךְ אֶלְךָ מִסְפֵּרִי רַבָּךְ עַזְחָה תְּזַקְזֹעַ לְפָלָל

"חַק נִתְן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאֹור ע"י הַזָּאת "נִצְחָתִי וְאַגְּנָתִי" שְׁעִירִית תִּיקְוּן המידות 30

לְבָרִיאָה בְּגַ"ל. וְזֹה זָלְמַעַן תִּסְפֵּר וּכְיוֹ, כִּי שֵׁם בַּתּוֹךְ הַבָּרִיאָה שְׁגַתְהֹוה בַּתּוֹךְ חָלֵל הַפִּנְוי, שֵׁם תּוֹכֵל לִסְפֵּר וְלִדְבֵּר, כִּי יִשׁ שֵׁם אֹתְיוֹת וְדֹבָר, שְׁעַל יְדֵם נִתְהֹוה הַבָּרִיאָה בְּגַ"ל:

וְזֹה בָּאָזְגִּי בָּגָד וּבָגָד, כִּי עַקְרָבָן בְּלֵל הַבָּרִיאָה הִיְתָה בְּשַׁבְּיל רְחַמְנוֹתָו בְּגַ"ל, וְהַבָּרִיאָה הִיְתָה עַל יָדֵי הַדָּבָר בְּגַ"ל. גַּמְצָא שְׁבָכְל דָּבָר שְׁגַבָּרָא בַּתּוֹךְ הָחָלֵל הַפִּנְוי, יִשׁ שֵׁם צָמְצָום רְחַמְנוֹתָו. כִּי הַשֵּׁם יִתְבְּרַךְ צָמְצָם רְחַמְנוֹתָו, וּבָרָא אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, בְּתַבְגִּית וְדֹמוֹת הַזֶּה, כַּפִּי הַרְחַמְנוֹת שֶׁלֽוּ. שְׁמַדְתָּ רְחַמְנוֹתָו יִתְבְּרַךְ חִיבָּה, שְׁזֹה הַדָּבָר יִהְיֶה בָּהּ. כִּי הַרְחַמְנוֹת שֶׁרְשָׁבָן בְּלֵל הַבָּרִיאָה, כִּי הַפְּלָגָה גְּבָרָא כִּי לִגְלוֹת רְחַמְנוֹתָו בְּגַ"ל. וְזֹה: "זָלְמַעַן תִּסְפֵּר בָּאָזְגִּי בָּגָד וּבָגָד" - 'עַד כִּאוֹן רְחַמְיִהְעָב עַל הַבָּגָד' (ב"ר פ' ג"ד) (בְּמוֹ שְׁפֵרֶשׁ רְשִׁי בְּרִאָשִׁית ב"א עַל פָּסוֹק: "אִם תִּשְׁמַר לֵי וְלִגְנִיגִי וְלִגְבָּדִי"). כִּי בְּמַה שְׁחוֹא אַחֲר הַבָּרִיאָה, שֵׁם תּוֹכֵל לִסְפֵּר וְלִדְבֵּר, וְלִהְשִׁיג צָמְצָום רְחַמְנוֹתָו שְׁיִש בְּכָל דָּבָר. עד כִּאוֹן רְחַמְיִהְעָב וּכְיוֹ, הִינְנוּ שְׁבָדְבָר הַזֶּה יִשׁ בְּלֵבָד רְחַמְנוֹת, וּבְדָבָר הַזֶּה יִשׁ בְּלֵבָד רְחַמְנוֹת.

וְזֹה אֲשֶׁר הַתִּעְלַלְתִּי בְּמִצְרִים וּכְיוֹ, זה בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת שְׁבָאים מְרַבְּיו הָאֹרֶן מִשְׁבִּירָת בְּלִים. כִּי 'הַתִּعְלַלְתִּי', פִּרְשׁ רְשִׁי: 'שְׁחַקְתִּי'. הִינְנוּ שְׁעַשְׂיָתִי שְׁחוֹק וְעוֹלָות בְּעוֹלָם, הִינְנוּ בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת, שְׁהֵן בְּגַד הַקְּדָשָׁה רַק בְּמוֹ מֵי שְׁמַדְמָה וּמִשְׁחָק וּמַעַקְם עָצְמוֹ לְחֶבְרוֹן, כִּי הֵם רַק בְּקוֹפָה הַמִּשְׁחָק וּמִדְמָה עָצְמוֹ לְאָדָם (עיין זוהר תְּרוּמָה קמ"ח). וְזֹהוּ וְזֹאת אֲתָתִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בָּם, כִּי יִשׁ שֵׁם אֹתְיוֹת, כִּי הֵם בָּאָים מְרַבְּיו אֹרֶן, מִשְׁבִּירָת בְּלִים בְּגַ"ל. עַל כֵּן יִדְעָתָם כִּי אֲנִי הָאָתָה. כִּי שֵׁם תּוֹכְלוּ לְהַכִּיר אֶת הָאָתָה, כִּי יִשׁ שֵׁם גִּיצּוּצִי הַקְּדָשָׁה וְאֹתְיוֹת בְּגַ"ל. הִינְנוּ, שְׁאָפְלוּ בַּתּוֹךְ בְּחִינַת הַשְּׁחוֹק, בְּחִינַת הַקְּלָפוֹת, הִינְנוּ בְּחִינַת אֲפִיקּוֹרְסִית הַרְאָשׂוֹנָה, שְׁבָא מִבְּחִינַת רְבָבוֹי

## זֶה נָתָן וְכֹא יַעֲבֹר

אור כִּגְלֵל, גַּם שֵׁם תָּבוֹל לְהַכִּיר אֶת הֵ'. בַּי עַלְיוֹ גַּאֲמָר: יָדֻעַ מַה שְׂתַּשֵּׁב לְאֶפְיקּוֹרָס' כִּגְלֵל. בַּי אִפְּשָׁר לְמִצָּא שֵׁם אַוְתִּיות וְגִיצּוּצֹת לִישְׁבָּם, בַּי הֵם בָּאִים מִשְׁבִּירָת כְּלִים כִּגְלֵל:

וְזֹהֵה, וַיָּבֹא מְשָׁה אֶל פְּרָעָה וְכֹו, הַגְּנִי מִבְּיאָ מַחְרֵךְ אַרְבָּה בְּגַבּוֹלְךָ. מַחְרֵךְ, הוּא בְּחִינָת לְעַתִּיד לְבָזָא, בַּי מַחְרֵךְ לְקַבֵּל שְׁכָר (עֲרוֹבֵין כ"ב): בְּחִינָת (בְּרָאשִׁית ל): "זַעֲגַתָּה בַּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מַחְרֵךְ", הַיְנוּ בְּחִינָת קַבּוֹל הַשְּׁכָר לְעַתִּיד לְבָזָא, וְאֹז יִבְינֵוּ בְּחִינָת הַחַלֵל הַפָּנָוי שַׁהְזָא עַל יְדֵי הַצְּמִצּוֹם, אֵיךְ אִפְּשָׁר לְהִזְמִין, שְׁבָאָמָת יִשְׁשֵׁם אֱלֹהִות, וְאֶפְ-עַל-פִּיבֵּן הוּא חַלֵל הַפָּנָוי כִּגְלֵל. וְזֹהֵי בְּעַצְמוֹ הַקַּבּוֹל שְׁכָר, בַּי עַקְרָבְהַקַּבּוֹל שְׁכָר לְעַתִּיד הוּא, שִׁיחַזְגּוּ הַשְׁגּוֹת, וַיִּבְינֵוּ מַה שְׁחִיה אֵי אִפְּשָׁר לְהִבְין בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְאֹז יִדְעֵוּ שַׁהַחַלֵל הַפָּנָוי הוּא בְּחִינָת אַרְבָּה, כְּהַזָּא קְמִצָּא דְלִבּוֹשָׁה מִגְהָה וּבָה (בְּרָאשִׁית רְבָה פָּרָשָׁה כ"א), (בְּמוֹבָא בְּכָל סְפִּירִי קַבְלָה שַׁזְהָוּ בְּחִינָת סְוֹד הַחַלֵל הַפָּנָוי). לְבָזָשׁ, הוּא בְּחִינָת הַצְּמִצּוֹם שֶׁל הַחַלֵל הַפָּנָוי, שָׁעַל יְדוֹ בְּחִינָת הַלְּבָזָשִׁין. יִבְינֵוּ שַׁהְזָא מִגְהָה וּבָה, שְׁבָאָמָת יִשְׁשֵׁם אֱלֹהִות. וְאֶפְ עַל פִּי כַּן הוּא בְּחִינָת לְבָזָשׁ, בְּחִינָת צְמִצּוֹם, בְּחִינָת הַחַלֵל הַפָּנָוי.

וְזֹהֵה בְּחִינָת: "זַעֲגַתָּה בַּי צִדְקָתִי בְּיוֹם מַחְרֵךְ". 'צִדְקָתִי', בְּחִינָת לְבָזָשִׁין, בְּחִינָת (אַיּוֹב כ"ט): "צִדְקָה לְבִשְׁתִי". שָׁאֹז בְּיוֹם מַחְרֵךְ, שְׁיִהְיֶה הַקַּבּוֹל שְׁכָר, יִתְגַּלֵּה סְוֹד בְּחִינּוֹת הַלְּבָזָשִׁין, בְּחִינָת הַצְּמִצּוֹם שֶׁל הַחַלֵל הַפָּנָוי כִּגְלֵל. בַּי אֹז יִתְגַּלֵּה רָאשׁ אָמָנָה הַגְּלֵל, בְּחִינָת: "תָּבוֹא יְשֻׁוּרִי מִרְאֵשׁ אָמָנָה" הַגְּלֵל, בְּחִינָת הַגְּגָוֹן הַעֲלֵיוֹן שֶׁל רָאשׁ אָמָנָה הַגְּלֵל, שְׁעַל-יְדוֹ נִתְבְּטֵל כָּל הַמִּבּוֹכוֹת שֶׁל הַחַלֵל הַפָּנָוי כִּגְלֵל. וְזֹהֵה הַגְּנִי מִבְּיאָ מַחְרֵךְ אַרְבָּה, רָאשִׁי-תָּבוֹת אַכְזָן רֹוחָה הוּא בְּאָנוֹשׁ (אַיּוֹב ל"ב): בְּחִינָת נְגִינָה, שַׁהְזָא בְּחִינָת רֹוחָה. הַיְנוּ, שָׁאֹז יִתְגַּלֵּה הַגְּגָוֹן וְהַזְּמָר שֶׁל רָאשׁ אָמָנָה כִּגְלֵל, וְעַל-יְדוֹ יִתְבְּטֵלוּ

**זֶקְנָה נִתְןָ וְלֹא יַעֲבֹר**

בְּגַם כֵּן מִפְּרָטָה זֶקְנָה נִתְןָ וְלֹא יַעֲבֹר אֲשֶׁר מִזְמְרָתָה שֶׁדְבָרָה שֶׁדְבָרָה רַבָּה עַזְהָה תַּקְוֹזָה לְפָלָא

30

**בְּלֹא הַאֲפִיקוֹרֶסִית,** אֲפָלוֹ שֶׁל חָלֵל הַפְּנֵוי בְּגַ"ל:

**סְפִירָה קְצָאָה לְקָאָטָה פְּזֹהֲנָה יְזָהָרָה:**

ד מה שישי' מחלוקת בין הצדיקים האמתאים זה גמיש' מבחינת חלל הפנוי (עיין פנים) ואילו אפשר להבין זאת בשבל. ועל כן אסור להרהר על המחלוקת הזאת רק להאמין כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, רק שאי אפשר לנוכח זאת ואנו צריכים להתחזק רק באמונה בלבד:

**סְפִירָה חַיָּה פְּזֹהֲנָה יְזָהָרָה:**

תלה (ו) בשהנים אותו בהתמדת הלמוד, וצוה עלי וקבע לי שעורים גדולים בכל יום, והזהיר אותו שבחל يوم אראה לדבר עם בני אדם איזה שיחות ומספרים כדי לפקה דעתה. ואפיקעלפי שלא היה היום מספיק לי לגמר השוערים שזו עלי, אפיקעלפי כן אמר שזו מברח לפקה דעתה בכל יום עליידי שיחה עם בני אדם איזה שעיה ביום. ובבר מאמר במקום אחר שהשיחה עם בני אדם היא כמו שעיה שהיא ניחא למבחן.

גם אחר-כך אמר לי שגם בתוד הלמוד בעצמו צריכין לפעמים לעמוד לפוש ולגוזה לפקה דעתו להגיה דעתו להרות איזה שעיה קללה, ובבד שלא יצא מחשבתו לחוץ לגמרי חם ושלום לחשב מחשבות רעות או הרהורים רעים חם ושלום. אז היה רצונו הקדוש שאגמור כל הארכעה של חז-עוזה הגדולים בשגה אחת. וקבע לי שעור למד חמשה דפין בכל יום, וכן קימתי כמו חצי שעיה וגמרתי כל הארכחים עם המגן- אברהם וטורי-זאב שעיה והיורה-ידעה עד סוף. אחר-כך התגברו עלי מאד המגימות והבלבולים ולא יכולתי למד בכל יום שעור הג"ל. אז

צֹה עַלִי לְלִימָד קְבָלָה וּכְוֹי, וְאַז גַּמְשָׁד גַּמָּר הַלְמֹד שֶׁל הַאֲרָבָעָה  
שְׁלַחְזַעֲרוֹךְ עַזְד אַיְזָה שְׁנִים וְהַיָּה לֵי צַעַר מֵזָה.

פָּעָם אַחַת דִּבְרָתִי עַמּוֹ מֵזָה, וְאָמָר לֵי דִבְרֵי גַּחֲוִמִּים לִישְׁבַּדְעָתִי.  
עֲגַת וְאָמָר הַלְאָ זֶה הַדָּבָר הַזָּא רַק אֲצַלְנוּ שָׁאנוּ רֹצִים לְגַמָּר הַכָּל  
בְּזַרְיזּוֹת, אֲבָל אֲצַל הַעוֹלָם יְכוֹלִים לְעַבְרָ שֶׁלֶשׁ אוֹ אַרְבָּע שְׁנִים  
לְחַבֵּל וְלַרְיק וּמַאוֹמָה לֹא יִשְׂאוּ בְּעַמְלָם. וּכְבוֹנְתָו הַקְדוֹשָׁה הַיָּה עֲגַזְנוּ  
הַבָּל שְׁאֵי אָפְשָׁר לְדַחְקָ אֶת הַשְׁעָה בְּשָׁוֵם דִבָּר. אַפְ-עַל-פִּי שְׁרַצְנוּ  
מִאֵד לְגַמָּר מִיד אַפְ-עַל-פִּיבָּן אִם רֹזְאיַן שְׁאֵי אָפְשָׁר, וְהַבְּלִבּוֹלִים  
מִתְגַּבְּרִין בִּיוֹתָר, חַלְילָה לְהַתְּבִּלְבֵּל מֵזָה. רַק יַעֲשֵׂה בְּמַתִּינּוֹת מַה  
שְׁיֻכְּלָ, וַיַּצְפֵּה וַיַּחֲפֵה לִישְׁוּעָת הַשֵּׁם עַד שִׁגְמָר. וְאִם אִמְגָן  
כִּתְבָּתִי עַל זֶה לְעַילָּכְבָּר כִּמְה פָּעָמִים שְׁאֵי אָפְשָׁר לְבָאָר דִבְרִים  
אַלְוָ בְּכַתְבָּ, אַפְ-עַל-פִּיבָּן רְשַׁמְתִּי מֵזָה מַעַט. כִּי הַחֲפֵץ בְּאֶמֶת יִבְינֵ  
מֵזָה עַצּוֹת וְהַתְּחִזּוֹקּוֹת לְעַבּוֹדָת הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ, לְהִיּוֹת זָרִיזׁ מִאֵד  
בְּכָל דִבָר הַגּוֹגָע לְעַבּוֹדָת הַשֵּׁם יַתְּבִּרְךָ, וְאַפְ-עַל-פִּיבָּן לֹא יַהֲיָה  
דַזְחָק אֶת הַשְׁעָה. מְכַל-שְׁבָן שְׁלָא יַתְּבִּלְבֵּל לְגַמָּרִ חַם וְשָׁלוֹם  
מִחְמָת זֶה, וַיַּאֲרִיךְ אַפּו לְהַמְתִין וְלְהַמְתִין וְלְהַמְתִין עַד יַשְׁקִיףָ  
וַיַּרְא הַשֵּׁם מִשְׁמִים. וַתַּהֲלָה לְאַל בְּחַסְדוֹ הַגָּדוֹל הַזָּעִילָוּ לֵי הַרְבָּה  
דִבְרִים כָּאַלְוָ, וְעַדְיַן אַגְּיַ עַזְמָד וּמַצְפָּה לִישְׁוּעָת הַשֵּׁם. הַשֵּׁם יַגְמֵר  
בְּעָדִי:

### מעלת ההתבודדות:

תַּלו כִּשְׁהַזְדִּיעַ לֵי רְבָנו זְבָרוֹנו לְבָרְכָה עֲגַזְנוּ הַהַתְּבּוֹדְדוֹת וְהַשִּׁיחָה  
בְּינָנו לְבִין קְוָנו, דִבְרָתִי עַמּוֹ, הַלְא הָאָדָם הַזָּא בְּעַל בְּחִירָה. וְלֹא  
הַשִּׁיב לֵי בְּפִרְוּשׁ רַק בְּלֹאָחָר יָד, בָּאוּמָר אַפְ-עַל-פִּיבָּן. בְּלֹזֶמֶר  
אַפְ-עַל-פִּי שְׁאֵי אָפְשָׁר לְבָאָר לְהַעֲגִזְנוּ בְּשַׁלְמוֹת, אַפְ-עַל-פִּיבָּן  
צְרִיכָּן לְגַהְג בָּה. וְאַנְכִּי לֹא יְכַלְתִּי לְשַׁאֲל יוֹתָר כִּי יַדְעָתִי כִּי קְשִׁיאָ

**חַק נָתַן וְלَا יַעֲבֹר**

כִּנְקָנָה מֵאַפְרֵד פָּזָה רַצְעַת אֶצְבָּעַת שְׂדֵךְ מִקְוָה שְׁדֵךְ אֶחָד מִסְפָּרִי רַבְעַי אֶחָד תַּקְוֹעַ לְפָלָא  
חַק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יצא לאור ע"י הווצאת "נצחתי ונצח" שע"י ישיבת תיקון המידות 30

זו יכולין להקשנות גם על כל התפלות שפדרו לנו רבותינו זכרונם לברכה מכך על עניין תשובה והתקרובות להשם יתברך כಗון ברכבת השיבנו וביציא (יעין בזה בלקוטי הלוות הלוון הלהה ג):

תלו (א) מכתב החברים: אמר, שטוב שיאמר האדם בשעת התבוזדות כשמתבוזד בין קונו, יאמר היום אני מתחיל לדבק בה. ויעשה בכלל פעם התחלה, כי כל ההמשכויות הולכין אחר התחלות. ואפלו מהקרים אומרים שההתחלת היא במו חצי דבר של כל המעשה. נמצא ממה נפשך יעשה בכלל פעם התחלה ויאמר בג"ל. כי ממה נפשך אם היה מקדם טוב, עבשו יהיה טוב יותר, ואם חם ושלום מקדם לא היה טוב, בודאי צריך וברך לעשות התחלה מחדש:

### סְגָר לְקֹאָטֵץ שְׁלֹצָה תְּשִׁוָּעָה

יח אָפָעַלְפִי שגדמה להאדם שמדובר בלבד בלב, אָפָעַלְפִיבֵן גם זה טוב מאד, ובשידבר כך הרצה דבורים, על ידיה על-פירים יזבח שיתעורר לבו לדבר בהtauוריות הלב בראשי. כי הדבר יש לו כח גדול לעורר את האדם, ואפלו אם עוברים ימים ושנים הרבה, ונגדמה לו שלא פעל עדין כללם בדברו ושיחתו, אָפָעַלְפִיבֵן אל יפל מזה כלום, כי בודאי הדברים עושים רשם. על דרךispiel: כמו מים היורדים על אבן, אָפָעַלְפִי שגדמה שאין להמים כח בנגד האבן הקשה, ואין נבר רשם המים באבן, אָפָעַלְפִיבֵן כשהמים יורדים על האבן בפה ובפה זמנים רצופים הם עושים נקב באבן, בגראה בחוש; כמו כן אףלו אם לב האבן ואין נבר בו רשם דבוריו ותפלותיו, אָפָעַלְפִיבֵן ברבות הימים והשנים יקב לבו האבן עליידי שייחתו, כמו "אננים שחקו מים", בג"ל. וטוב שיאמר האדם בשעת התבוזדות: היום אני מתחיל

לְהַתְּדִּבֶּק בְּהֵ! וַיַּעֲשֵׂה בְּכָל פָּעָם הַתְּחִלָּה, כִּי כָּל הַהַמְשֻׁכּוֹת הַזְּלִכִין אַחֲרֵי הַתְּחִלּוֹת; וְכֹמוֹ שָׁאוֹמְרִים, שַׁהַתְּחִלָּה הוּא כֹּמוֹ חַצִּי דָּבָר שֶׁל כָּל הַמְעָשָׂה. גַּמְצָא, מִמָּה נִפְשַׁד יַעֲשֵׂה בְּכָל פָּעָם הַתְּחִלָּה וַיֹּאמֶר בְּגַ"ל, כִּי מִמָּה נִפְשַׁד, אִם מִקְדָּם הָיָה טוֹב, עַכְשָׁוֹ יְהִיָּה יוֹתֵר טוֹב; וְאִם חַם וּשְׁלוֹם מִקְדָּם לֹא הָיָה טוֹב בְּוֹדָאי צְרִיךְ וּמִכְרָחָ לְעֵשֹׂות הַתְּחִלָּה חַדְשָׁה בְּגַ"ל (שם).

יט צְרִיכֵין לְשִׁיחָה וְלִדְבָּר בֵּין קְוֹנוֹ וְלַעֲזֹרֶר לְבּוֹ בְּאֶמֶת פָּלִיפָּה, עד שְׁבַּמְעַט תֵּצֵא נִפְשָׁוֹ, חַם וּשְׁלוֹם, וְזֹה עֲקָר שְׁלֹמוֹת הַהַתְּבּוֹדּוֹת (שם).

כ' פְּשַׁהַשֵּׁם יַתְּבָּרֵךְ עֹזֶר בְּהַתְּבּוֹדּוֹת, יוּכֶל לְפָרֵשׁ שִׁיחָתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יַתְּבָּרֵךְ בְּאֵשֶׁר יִדְבָּר אִישׁ אֶל רַעַחוֹ. וּצְרִיכֵין לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ בָּזָה, שִׁידְבָּר עִם הַשֵּׁם יַתְּבָּרֵךְ כֹּמוֹ שִׁמְדָבָר עִם רַבּוֹ אוֹ חַבְרוֹ, כִּי הַשֵּׁם יַתְּבָּרֵךְ גַּמְצָא בְּכָל מָקוֹם, כִּי מַלְאָכָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ.

כל טוֹב מַאֲדֵן מִי שִׁיכּוֹל לַשְּׁפֵד שִׁיחָזוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יַתְּבָּרֵךְ בְּרַחְמִים וְתַחְנוּגִים כְּבָנָן הַמְּתַחְטֵא לְפָנֵי אָבִיו (שִׁקְוֹרֵין "פִּיעָסְצִין"). וּמָה טוֹב כִּשִּׁיכּוֹל לַעֲזֹרֶר לְבּוֹ בְּשִׁיחָתוֹ, עד שִׁיבְּכָה וַיּוֹרִיד דְּמָעוֹת כְּבָנָה הַבּוֹכָה לְפָנֵי אָבִיו (שם).

## פָּרָךְ שְׁעִירָה תְּהִרְיוֹן הַזְּנוּבָה:

רַג שְׁמַעְתִּי בְּשָׁמוֹ שָׁאָמֶר: מַה לְּדָאג עַל פְּרִנְסָה? הָלָא אֵין דָּאגָה וְחַשְׁשָׁ בַּי אִם שְׁמָא יְמֹות בְּרַעַב אִם לֹא יְהִי לֹו פְּרִנְסָה, וּמָה בְּכָךְ בַּי יְמֹות? בַּי גַּם בְּלֹא זֶה צְרִיכֵין לְמֹות:

רַגָּא בִּימֵי אַלְוֵל וְעַשְׁרָת יְמֵי תְּשׁוּבָה וְיְמִים גּוֹרָאים עַד הַוּשְׁעָנָא רַבָּא צֹהָה לְכַפָּה אֲנָשִׁים לֹזֶר אֹז בָּל סְפִּרְיִ תְּגַ"ד מִתְּחִלָּתָם וְעַד סְפִּים וְגַם הוּא בְּעַצְמוֹ נְהָג בָּהּ כַּמָּה פָּעָמִים גַּם הָיָה גּוֹמֵר כַּמָּה

**צַדְקָה נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר**

כִּי מֵאַפְרִים פְּזֹהַרְתִּי תְּצַדְקָה שֶׁרְבָּרְךָ רַבְנָא עַזְחָא תְּצַקְזָא לְפָלָא

"חַק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יָצָא לְאוֹרָעִי הַוֹּצָאת "נִצְחָתִי וְאַגְּנָחָת" שְׁעִירִית תִּיקְוָן המידות

**סֶפֶרִים בִּימִים הַלְלוּוּ, וְאַיִגִּי זָכָר לְבָאָרָם הַיִטְבָּה:**

רַגֵּב שְׁמַעְתִּי בְּשֶׁמוֹ שֶׁאָמַר: בְּשֶׁמֶךְרְבִּים לְצִדְיקָה אַמְתָה, טֹעֲמִים טֻעם גַּן עַדְזָן כִּי אִיתָא בְּזָהָר הַקְדוֹשׁ (בְּקִסּוֹ) שְׁהַצִּדְיקָה הוּא גַּגְגָא דְגִינְגְּתָא:

רַגֵּב אִישׁ אֶחָד מִחְשּׁוּכִי בְּגִים, וְהִיה מְאַגְּשִׁי רַבְנָנוּ זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה וַפְעָם אַחַת הִיה בְּבִית רַבְנָנוּ זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה, וְהִיה יוֹם אֶחָד שְׁגִבְגִּסּוֹ אֶצְלוֹ כִּמַּה חִשְׁוּכִי בְּגִים וְשָׁחָרוֹ אַוְתוֹ שִׁיעֹזָר לָהֶם וְגִבְגִּסּוֹ הָאִישׁ הַגְּיַל מְאַגְּשִׁיו גַּם כֵּן, וּבְקַשׁ אַוְתוֹ גַּם כֵּן עַבְור בְּגִים הַשִּׁיבָל מִזְמָרָת הָרָעָשׁ הַזָּה הַלְאָ עַקְרָב תְּזִלְדוֹתֵיכֶם שֶׁל צִדְיקִים מְעַשִּׁים טֹובִים וְזֹהוּ הַעֲקָר, עַל כֵּן הַעֲקָר לְבַקֵּשׁ עַל יְהֻדוֹת שְׁתִזְבְּחָה לִילָּךְ בְּדֶרֶךְ הַיְשָׁר וּכֹוּ בְּזֹדְאי אִם אֶפְשָׁר לְזִבּוֹת לְבִגְנִים בְּגִשְׁמִזּוֹת בְּזֹדְאי מָה טֹב אֶבְלָל הַעֲקָר הַזָּה לְשָׁוֹם לִב לְהַתְקִרְבָּה לְהַשֵּׁם יִתְבְּרָךְ כִּי זֹה עַקְרָב הַתְזִלְדוֹת וּכֹוּ בְּגִזְבָּר לְעַיִל וּמְאוֹז פְּסָק אַוְתוֹ הָאִישׁ הַגְּיַל לְהַפְּצִיר אַוְתוֹ עַבְור בְּגִים וְהַלָּךְ וּעְסָק רַק בְּעַבּוֹדָת הָיִם בְּדֶרֶךְ אַגְּשִׁי רַבְנָנוּ זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה אַחַר כֵּד שׂוֹב פָּעָם אַחַת הִיה רַבְנָנוּ שָׁם וְגִבְגִּסּוֹ גַּם כֵּן חִשְׁוּכִי בְּגִים אֶצְלוֹ וּבְקַשׁ אַוְתוֹ זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה, עַבְור בְּגִים וְזֹה הָאִישׁ הַגְּיַל שׂוֹב לֹא פָתָח פִּיו לְבַקֵּשׁ אַוְתוֹ עַל זֹה וְהַתְחִיל רַבְנָנוּ זָכְרוֹנוּ לְבָרְכָה בְּעַצְמוֹ, וּאָמַר לוֹ: אָפָעַל פִּי כֵּן טֹב שְׁיִתְהִיחָה לְהַדְבִּין וּבְגִים וּאָמַר לוֹ: לְהַדְבִּין וְהַבָּא לֵי מְאַחַ רַזְבָּל סּוֹג, וְהַלָּךְ מִתְהָרָה וְהַבִּיא לוֹ וּבְאַוְתוֹ הַלִּילָה הַזָּה לַיְלָה טְבִילָה וְגַפְקָדָה אַשְׁתָּוֹ וַתְּהַרְתָּ וַתְּלַד בֵּן יְהִי רְצֹן שִׁיזְפּוֹ לְגַדְלוֹ לַתּוֹרָה וְלַחֲפָה וְלַמְעָשִׁים טֹובִים אָמַן:

רַגֵּב לְעַגְנִין קְדִשָּׁת שְׁבָתָה, אָמַר שְׁשַׁבָּת דָזְמָה כְּמוֹ שְׁיִשְׁחָתָה גְדוֹלָה מִאַד וְשָׁמָחִים וּמְרֻקְדִּים שֶׁם הַרְבָּה מִאַד מִאַד בְּשֶׁמֶחָה וְחִדְוָה גְדוֹלָה וְעוֹמֶד אֶחָד וּמְלַבִּישׁ עַצְמוֹ בְּבָגְדִּיו הַיּוֹקְרִים וּרְץִ

מִתְרָה וַרְזָחָה לְבָנָם וְלִשְׁמַחַת שֶׁם אָבֶל צְרִיכִים זְכִיה שְׁיוֹכֶל לְרֹאָתוֹ  
מִן הַחֲרָכִים מִתּוֹךְ סְדָק קָטָן (שְׁקוּרִין שְׁפָאַרְיָגָע):

רנה קל יותר לְתֹזֵן עַצָּה לְאַחֲרֵי, מַלְעַצְמוֹ כִּי בְּשַׁחַחָאָדָם בְּעַצְמוֹ  
צְרִיךְ לְעַצָּה קָשָׁה לוֹ מַאֲדָבָב בְּתִחְלָה חֹשֶׁב מִחְשָׁבּוֹת וַיֵּשׁ לוֹ בְּמִה  
סְבָרוֹת וְהֻכְחוֹת שְׁצְרִיךְ לְעַשׂוֹת וְלַהֲתִינָהָג בְּכֵד וְאַחֲרֵי בְּכֵד כְּשַׁגְגָמָר  
בְּדִעָתוֹ דָּרְךְ זוֹה, בְּתֹזֵן בְּכֵד חֹזֵר וַעֲזָלָה בְּמִחְשָׁבָתוֹ סְבָרָא אַחֲרָת  
וּבָזָה חֹזֵר וִסְוִתָּר כֵּל דָּרְךְ הַעַצָּה וְהַהֲנִיחָגָה רַאשׁוֹנָה שְׁהִיא  
בְּדִעָתוֹ וַיֵּשׁ לוֹ הֻכְחוֹת וְסְבָרוֹת רַבּוֹת לְהַפְּךְ מִמְּשָׁאַשְׁרִי הַזּוֹכָה  
לְעַצָּה שְׁלָמָה וְגַכּוֹנָה מִהְשָׁם יַתְּבִּרְךְ בְּאַפְּנוֹ שְׁלָא יַאֲבֵד עַזְלָמוֹ  
בְּחַגְם חַם וְשַׁלּוּם:

### סְפָר שְׁלָמָה שְׁלָרָא הַאֲזָמָעָה

**סימן שיז** (א) הקושר קשר של קיימת והוא מעשה אומן חייב  
בגון קשר המילים וקשר המפנימים וקשרי רצונות  
מנעל ומנדל שקיימים הרצענים בשעת עשייתן וכן כל כיוצא  
בזה אבל הקושר קשר של קיימת ואינו מעשה אומן פטור: הגה  
ויש חולקים שסבירא להו דכל קשר של קיימת אפילו של הדירות חיבור לעליו  
(רש"י והרא"ש ור' ירוחם וטור) ויש אומרים שככל קשר שאינו עשוי להתריר  
באותו יום עצמו מקרי של קיימת (כל בו והגה"מ פ"י) ויש מקילין לומר דעת  
שבעה ימים לא מקרי של קיימת (טור ומרדכי) (ועיין לעיל סימן ש"ד ס"י)  
וקשר שאינו של קיימת ואינו מעשה אומן מותר לקשרו לבתיחה:  
הגה וכן לעניין התרתו דין כמו לעניין קשירתו (טור) כיצד נפסקה לו  
רצונה וקשרה נפסק החבל וקשרו או קשר חבל בDAL או קשר  
רמן בהמה ה"ז פטור וכן כל כיוצא באלו קישוריםיהם שהם מעשה  
הדיות וכל אדם קשור אותם לקיימת. וכל קשר שאינו של קיימת  
אם קשרו קשר אומן הרי זה אמור ולצד מצוה בגון קשר

**צַק נָתֵן וְלֹא יַעֲבֹר**

כ'גנ' ט' אֶת פָּרָטָת זַצְ"ל "אֶת שְׂדֵךְ מִקְוָה שְׂדֵךְ מִסְפְּרֵץ רַבְּנָן עַזְּחָה תְּקֹזָה לְפָלָן" →  
"חַק נָתֵן וְלֹא יַעֲבֹר" יצא לאור ע"י הווצאת "נְצָחָת וְאַגְּנָחָת" שעניית תיקון המידות

למדוד אחד משעוורי התורה מותר לקשור קשר שאינו של קיים:  
הגה וייש אומרים דיש ליזהר שלא להתר שום קשר שהוא שני קשרים זה על זה דין אין אלו בקיאים איזה מקרי קשר של אומן דafilו בשאיינו של קיים אסור לקשו והוא הדין להתרו וכן גוהgin (הגחות אלפסי פרק אלו קשרים) ומכל מקום נראה דבמקום צער אין לחוש ומותר להתרו דין לא איסור דרבנן ובמקום צער לא גרו והוא דבעינן ב' קשרים זה על היהינו בשקוישר ב' דברים בלבד אם עשה קשר בראש אחד של חוט או משיחה דינו כשני קשרים (סמ"ג): (ב) נשמטו לו רצועות מנעל ומנDEL או שנשמט רוב הרgel מותר להחזיר הרצועות למקום בלבד בלבד שלא יקשר: הגה ודוקא שיוכל להחזירו ללא טורה אבל אם צריך טורה לזה אסור דחיישין שמא יקשר (תומ' והרא"ש פ' במה טומני): (ג) מתירין בית הצואר מקשר שקשרו כולם שאינו קשר של קיים אבל אין פותחין אותו מחדש דמתיקן מנא הוא: הגהafilו כבר נפתח רק שחזר האמן וקשרו או תפרו ביחד בדרך שהאומנים עושים (ר' ירוחם ח"ד) וכן אסור לנתק או להתוך זוג של מנעלים התפורים יחד בדרך שהאומנים עושים ע"ג דהתפירה אינה של קיים דין חילוק בתפירה בין של קיים לאינה של קיים (הגמר פ' במה טומני) ויש מתירין בתפירה אינה של קיים ואין להתר בפני עם הארץ(ב"י): (ל) קושרין דלי במשיח או באבט וצוא בו אבל לא בחבל זה"מ בدلלים הקבועים בבור אבל דלים שלנו שאינם קבועים בבור אין קשר של קיים: (ה) עניבה מותר דלאו קשר הוא: הגה ואfilו אם עשה קשר אחד למטה גוהgin בו יותר (างור): (ו) קושרים חבל בפני הפרה בשבייל שלא יצאafilו בב' ראש הפתח ולא חיישין שמא יתר ראש האחד ווציאנה דרך שם וניה ראש השני קשר: (ז) מטלטלין חבל של גradi (פירוש אורג) לקשרו באבום ובפרה ולא חיישין שמא יתר

ראש אחד ויניח ראש שני קיים אבל חבל דעת מא לא זה"מ  
קשרו באבום ופרה אבל אם היה קשר באבום ורוצה קשרו  
בפרה או אם היה קשר בפרה ורוצה קשרו באבום מותר בכל  
חבל:

**מיין שיח** (א) המבשל בשבת (או שעשה אחת משאר מלאכות) (טור)  
בمزيد אסור לו לעולם ולאחרים מותר למצאי  
שבת מיד ובשוגג אסור בו ביום גם לאחרים ולערב מותר גם לו  
מיד (ואם אמר לא"י לעשות לו מלאכה בשבת עיין לעיל סימן ש"ז סעיף ב'):

### פְּרַחַר לְקָצֵץ אַפְּלָלוֹת הַשְׁׂעִיר

**פְּלָלָה עֲג** תתע: {מיוכל ע"פ תולך קל"ע} יהי רצון מילפניך ה'  
אלקיינו ואלקי אבותינו, אל אמונה, שתזבנו ברחמים  
הרבים ובחסדיך העצומים, לאמונה שלמה באממת ובלב שלם,  
שאזכה להאמין בה ובצדיקיך האמתיים באמונה שלמה באמת  
ואזכה לבנים ולהתדבק ולהכלי בתזה שלמות האמונה הקדושה,  
ואזיה חזק ואפיין בהאמונה הקדושה, עד אשר אזכה להתחפה  
מגשמיות גוף, לMahon האמונה הקדושה, והאמונה הקדושה  
תאכל אותי עד שהיה נאכל ונתבטל כל הרע הנאה בי, ואזכה  
להתחפה מרע לטוב, עליידי שלמות האמונה שזבני להכלי  
ולהתבטל בתזה האמונה הקדושה בביטול גמור:

תתעה: ותזבני מהרה לבוא לאرض ישראל בשלום בלי פגע,  
ולהתקרב ולהתדבק בצדיקים אמתיים בדקות גדול ובאמונה  
שלמה באממת, ותחמל עלי בחמלת הקדול, ולא תעשה עמי  
בחטאך ואל תדייני במשפטך, ותזבני ברחמים, ותפתח לי שער  
האמונה הקדושה, ותעוזבי לבנים בתזה האמונה באממת, ולהכלי  
בתוכה בצלילות גדור, עד שאזכה להיות נאכל להאמונה

אָמֹנוּתְךָ נִתְןֵן וְלֹא יַעֲבֹר מֵאָמֹנוּתְךָ כִּי גָּדוֹלָה פָּזָה רְצִיתָ צָעִקָּל "אֶנְךָ שְׂדֵךְ מִקְוָה שְׂדֵךְ רְבָבָה עַזְהָה תְּקֹזָה לְפָלָל" 30 "חַק נָתַן וְלֹא יַעֲבֹר" יֵצֵא לְאָרוּעַי הַוּצָאת "נִצְחָתִי וְאַגְּנָחָת" שְׁעִירִית וְאַגְּנָחָת תִּיקְוֹן המידות

וְלֹא תִהְפַּךְ לְמִהוּתְהָתָה הַקָּדוֹשָׁה, לְמִהוּתְהָתָה אֶרְץ־יִשְׂרָאֵל הַקָּדוֹשָׁה, וְלֹא מִהוּתְהָתָה קָדְשָׁתְהָתָה הַצְּדִיקִים הַאֲמֹתִים וְלֹא תְקִיאָ אָוֹתִי הָאָרֶץ וְהָאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה בְּאָשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר מִלְּפָנֵי, וְאַפְּעַל־פִּי שְׁאַיִלִי בְּדָאי וּרְאוֹי לְגַע בְּהָאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה, וּבְאֶרְץ־יִשְׂרָאֵל הַקָּדוֹשָׁה, וְלֹא תִקְרַב לְהַצְּדִיקִים הַאֲמֹתִים, כִּי הַרְעָוָתִי אֶת מִעְשֵׁי מַאֲד, וְקִפְחָתִי אֶת קָדְשָׁתִי, אַפְּעַל־פִּי־בֵּן רְחַמְּדָה רְבִים הַ', רְחַמְּדָה רְבִים מַאֲד, זְבַנִּי בְּרְחַמְּדָה וְעֹזְרָנִי וְהַוְשִׁיעָנִי, שְׁתוּכֵל הָאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה לְסִבְלָה אָוֹתִי בְּתוֹכָה, וְלֹא תִזְקַק אָוֹתִי תְּמִיד, עַד אֲשֶׁר אֲהַזֵּה נְאָכֵל וְגַתְהַפֵּךְ לְמִהוּתְהָתָה הָאָמוֹנָה בְּאֶמֶת:

תתעב: מֵלָא רְחַמִּים, זְבַנִּי לְאָמוֹנָה שְׁלָמָה בְּכָל הַבְּחִינּוֹת, כִּי אֵין לְנוּ שָׁום תְּקוֹה וּסְמִיכָה עַכְשָׁו כִּי אֵם עַל הָאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה, בְּמוֹשְׁבָתָוב: "וַיַּצְדִּיק בְּאָמוֹנָתוֹ יְחִיה" כִּי אַתָּה יוֹדֵעַ עַצְם הַתְּגִבְּרוֹת עַל גָּלוּת הַגֶּפֶשׁ, עַל־יָדִי תִּאּוֹת הַגּוֹף הַמִּתְגִּבְּרִים בְּכָל עַת, וּבְעוֹנוֹתָינוּ הַרְבִּים תְּשִׁכְחֵנוּ וּמִטָּה יִדְיָנוּ מַאֲד, לְעַמְּד בְּגַדְמָם לְשִׁבְרָם וְלְבִטְלָם לְגִמְרִי, כִּי אֵם בְּכָח הָאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה, שְׁתַזְכֵּנוּ לְכָנָם וְלֹהֲפִיל בְּתוֹךְ הָאָמוֹנָה בְּכָלְלִיות גָּדוֹל, עד שְׁגִזְבָּה לְהִזְכִּיר נְאָכֵל לְהָאָמוֹנָה, וְלֹא תִהְפַּךְ לְמִהוּת הָאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה וְגִזְבָּה לְקִים מִקְרָא שְׁבָתָוב: "בְּטַח בְּהָי וְעִשָּׂה טֻב, שְׁבֵן אָרֶץ וְרַעַת אָמוֹנָה" הַ', עִינִיךְ הָלָא לְאָמוֹנָה זְבַנִּי בְּרְחַמְּדָה לְאָמוֹנָה הַקָּדוֹשָׁה בְּשִׁלְמוֹת בְּאֶמֶת כֶּרֶצּוֹנָה הַטוֹּב "כָּל מִצּוֹתִיךְ אָמוֹנָה, שְׁקָר רְדָפָנִי עֹזְרָנִי הַ' שְׁמַע תִּפְלַתִּי, הָאָזִינָה אֶל תְּחִנּוֹנִי, בְּאָמוֹנָתָה עֲגַנִּי בְּצִדְקָתָה" וּוִיקִים מִקְרָא שְׁבָתָוב: "זְיוֹדוֹ שְׁמִים פָּלָאָה הַ', אָפָ אָמוֹנָתָה בְּקָהָל קָדוֹשִׁים" וְגַאֲמָר: "זְאָמוֹנָתִי וְחַסְדִּי עַמּוֹ וּבְשִׁמִּי תְּרוּם קְרָנוֹ" וְגַאֲמָר: "לְעוֹלָם אָשָׁמָר לוֹ חַסְדִּי וּבְרִיתִי גַּאֲמָנָת לוֹ, וְחַסְדִּי לֹא אָפִיר מַעַמּוֹ וְלֹא אָשָׁקֶר בְּאָמוֹנָתִי חַסְדִּי הַ' עַזְלָם אָשִׁירָה לְדוֹר וְדוֹר אָזְדִּיעַ אָמוֹנָתִי

בְּפִי, כִּי אָמַרְתִּי עֲזֹלָם חֶסֶד יְבָנָה שְׁמִים תְּכִין אָמוֹגָתָה בְּהַמִּה ה' אֱלֹקִי צְבָאות מֵי בָּמוֹד חֶסֶן יְהָ וְאָמוֹגָתָה סְבִיבָותִיךְ" וְקָיִם לְנוּ מִקְרָא שְׁכָתּוֹב: "וְאַרְשָׁתִיךְ לְיַעֲזָלָם, וְאַרְשָׁתִיךְ לְיַבְּצָדָק וּבְמִשְׁפָט בְּחֶסֶד וּבְרָחְמִים, וְאַרְשָׁתִיךְ לְיַבְּאָמוֹגָה, וַיַּדְעָת אֶת ה', אֶל תַּעֲזִיבָנִי ה', אֱלֹקִי אֶל תַּرְחַק מִמֵּנִי, חֹשֶׁה לְעֹזֶרֶתִי אָדָנִי תְּשׂוּעָתִי, בָּרוֹךְ ה' לְעֹזָלָם אָמֵן וְאָמֵן":